

บทความพิเศษ

ผลกระทบของการปิดโรงเรียนช่วงโควิด-19 ต่อพัฒนาการเด็ก

ตรีสุข ไชยยนต์วิจิตร

28 สิงหาคม 2563

“การหยุดเรียนมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 11 ปี (ระดับอนุบาลและประถม) มากกว่าเด็กโต การปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลาานานส่งผลให้อัตราของเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษานั้นเพิ่มสูงขึ้น ระบบการเรียนทางไกลที่ไม่สมบูรณ์และครอบคลุมจะส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ระหว่างเด็กที่มีความพร้อมและเด็กด้อยโอกาสได้”

ขอบคุณที่มาภาพ : <https://www.voanews.com/science-health/coronavirus-outbreak/unesco-nearly-300-million-students-out-class-due-coronavirus>

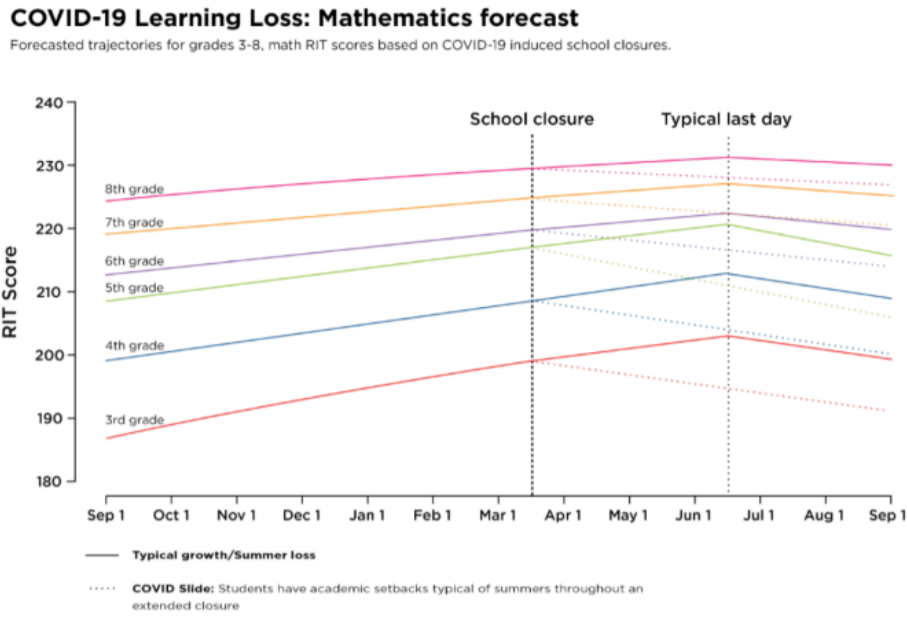
งานวิจัยในอดีตพบว่า การขาดเรียน การปิดเทอม หรือโรงเรียนมีความจำเป็นต้องปิดลงเพราะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้การเรียนรู้ของเด็กถดถอยลง (Liu et al., 2020; Hansen, 2011; Sacerdote, 2012; Atteberry and McEachin, 2020) จากข้อมูลการวิจัยที่ผ่านมาเราสามารถสรุปได้ว่าการปิดโรงเรียนเนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาโดย Soland และคณะ (2020) คาดการณ์และเปรียบเทียบคะแนน MAP Growth¹ ของนักเรียนช่วงก่อนโควิด-19 ระบาดและระหว่างการระบาดพบว่าคะแนนคณิตศาสตร์และการอ่านสำหรับทุกชั้นเรียนลดลงเนื่องจากการปิดโรงเรียน รูปที่ 1 และรูปที่ 2 แสดงถึงการคาดการณ์ของคะแนนคณิตศาสตร์และคะแนนการอ่านในอนาคต โดยเส้นทึบแสดงถึงคะแนนในปีที่ไม่มีการปิดเรียน จะเห็นได้ว่าหลังการปิดเรียนช่วงพักร้อน (แสดงจุด Typical last day ในรูปที่ 1 และ 2) โดยปรกติแล้วคะแนนโดยเฉลี่ยของนักเรียนจะลดลงเส้นปะแสดงถึงการคาดการณ์ของคะแนนนักเรียนเมื่อมีการปิดโรงเรียนอย่างกระทันหันในช่วงโควิด-19 ระบาด จะเห็นได้ว่าทุกระดับชั้นการศึกษาคะแนนลดลงต่ำกว่าระดับปรกติอย่างมาก ซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการที่เสียไปในช่วงต่างของการเปิดเรียนปรกติและการหยุดเรียนอย่างกระทันหัน นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการหยุดเรียนมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 11 ปี (ระดับอนุบาลและประถม) มากกว่าเด็กโต

อย่างไรก็ตามการคาดการณ์นี้ไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาทางไกลและการศึกษาออนไลน์ในช่วงปิดเรียนกระทันหัน ดังนั้นในความเป็นจริงระดับคะแนนของเส้นปะน่าจะอยู่ในระดับที่สูงกว่านี้ และอัตราการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กโตในระบบการศึกษาทางไกลและการศึกษาออนไลน์คาดว่าจะสูงกว่าเด็กเล็กเนื่องจากช่วงความสนใจ (attention span) และความรับผิดชอบของเด็กโตนั้นมีมากกว่า ฉะนั้น ในช่วงการระบาดของโควิด-19 หากทรัพยากรเอื้ออำนวยโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเล็กในรูปแบบเดิมโดยมีมาตรการเสริม เช่น การเว้นระยะห่าง (Social distance) และดูแลเรื่องความสะอาด แต่สำหรับเด็กโตในโรงเรียนขนาดใหญ่สามารถที่จะพึ่งระบบผสมผสานระหว่างการเรียนในรูปแบบการศึกษาที่โรงเรียนสลับกับการศึกษาออนไลน์ ทั้งนี้ทั้งนี้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับความพร้อมในด้านสถานที่ของแต่ละโรงเรียน

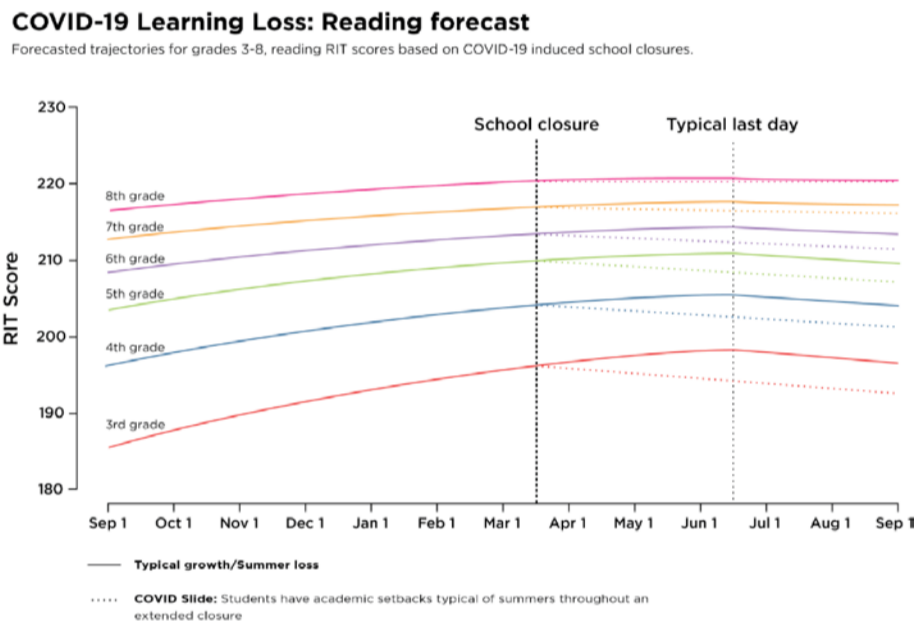
¹ MAP Growth เป็นการวัดความรู้ของเด็กในแต่ละระดับชั้นในด้านคณิตศาสตร์ การอ่าน การใช้ภาษา และวิทยาศาสตร์

รูปที่ 1: คะแนนและการคาดการณ์ของคะแนนคณิตศาสตร์

ที่มา : Soland และคณะ (2020)

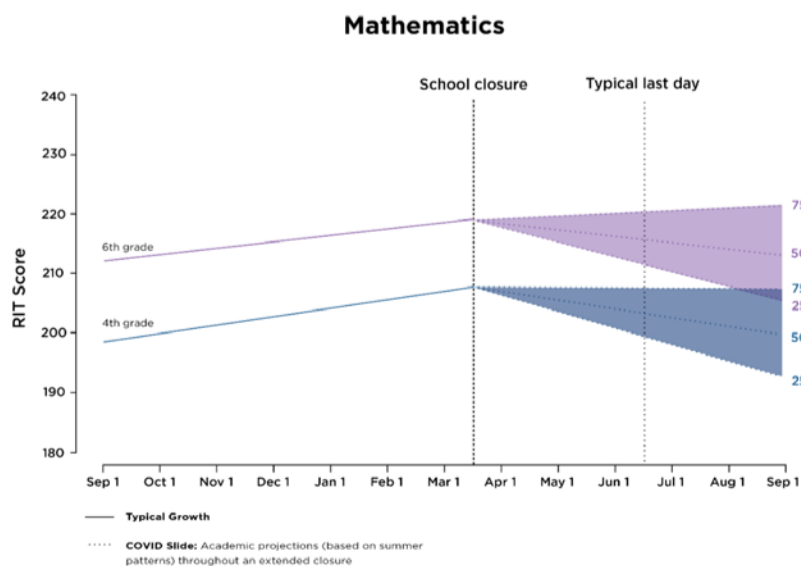
รูปที่ 2: คะแนนและการคาดการณ์ของคะแนนการอ่าน

ที่มา : Soland และคณะ (2020)

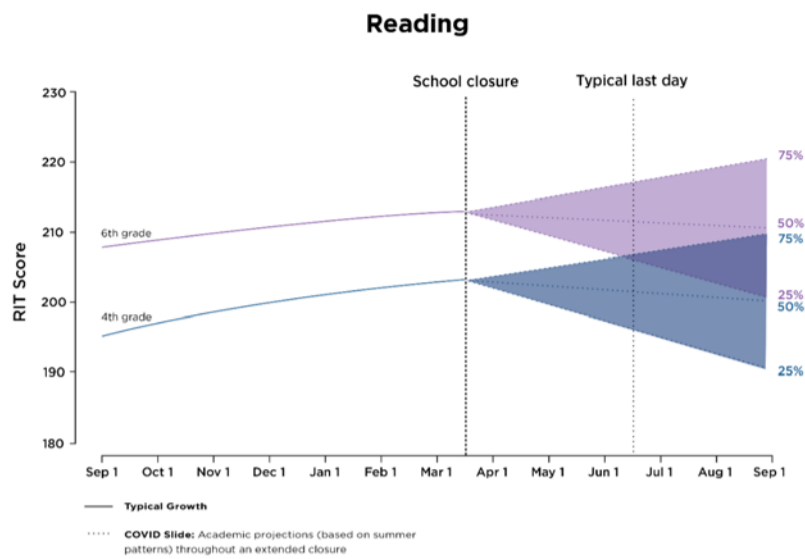
Soland และคณะ (2020) ศึกษาผลกระทบของการปิดโรงเรียนต่อกลุ่มนักเรียนที่เรียนได้คะแนนสูงและคะแนนต่ำ รูปที่ 3 และ 4 แสดงถึงความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนสูงและต่ำในเกรด 4 (พื้นที่สีน้ำเงิน) และเกรด 6 (พื้นที่สีม่วง) โดยพื้นที่เงาแสดงถึงระดับคะแนนที่อาจเป็นไปได้ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลคะแนนในระดับที่ 25th percentile และ 75th percentile จะเห็นได้ว่าหากปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลานานคะแนนระหว่างเด็กคะแนนสูงกับเด็กคะแนนต่ำจะต่างกันมากขึ้นเรื่อย ๆ และคะแนนการอ่านระหว่างกลุ่มเด็กคะแนนสูงและเด็กคะแนนต่ำมีความเหลื่อมล้ำมากกว่าคะแนนคณิตศาสตร์

รูปที่ 3: คะแนนและการคาดการณ์ 25th และ 75th percentile ของคะแนนคณิตศาสตร์

ที่มา : Soland และคณะ (2020)

ตรีสุข ไพชยนต์วิจิตร

รูปที่ 4: คะแนนและการคาดการณ์ 25th และ 17th percentile ของคะแนนการอ่าน

ที่มา : Soland และคณะ (2020)

รายงานโดย Dorn et al. (2020) กล่าวว่า การปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลานานนอกจากจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาการเด็กยังส่งผลให้อัตราของเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นด้วย ในประเทศไทยรายงานโดย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้ประมาณการณั้จำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ 7 แสนกว่าคนที่มีโอกาสหลุดออกจากระบบการศึกษาในช่วงการระบาดของโควิด-19 เนื่องจากครอบครัวขาดรายได้ ไม่มีเงินพอที่จะสนับสนุนให้บุตรหลานเรียนหนังสือ การศึกษาโดยธนาคารโลกพบว่า การที่เด็กไทยหลุดออกจากระบบการศึกษาหรือเข้าไม่ถึงการศึกษายิ่งนานเท่าไรจะทำให้การพัฒนาของเด็กกลุ่มนั้นช้าขึ้นไปด้วย โดยประมาณการณั้ว่าถ้าเด็กไทยเรียนช้าลง 1 ปี คะแนนสอบของโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) จะลดลง 6.25 คะแนน และหากเรียนช้าไป 3 ปี คะแนนสอบจะลดลงถึง 8 เท่า เป็น 47.43 คะแนน ดังนั้นหากไม่สามารถช่วยให้เด็กด้อยโอกาสเข้ามาอยู่ในระบบได้ก็ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและด้านรายได้ทวีคูณขึ้นในอนาคต

การดูแลไม่ให้เด็กหลุดออกนอกระบบจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งนัก ภาครัฐควรจัดระบบการช่วยเหลือให้ถึงตัวเด็กและครอบครัวของเด็กกลุ่มนี้ ไม่ว่าจะเป็ในเรื่องของการศึกษา การขาดแคลนอาหาร โภชนาการ และในเรื่องของสุขภาพด้วย เนื่องจาก กสศ.ได้จัดทำระบบข้อมูลติดตามเด็กกลุ่มเสี่ยงนี้อยู่แล้ว ภาครัฐ สามารถใช้ข้อมูลนี้เพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้โดยมีระบบที่บุคลากรโรงเรียนเป็นผู้ประสานงาน ให้การดูแลและบริการ โดยจัดทำโครงการพิเศษที่มีการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกว่าเศรษฐกิจและสังคมเข้าสู่สภาวะที่ดีขึ้น

การทดแทนการเรียนการสอนรูปแบบปกติด้วยการเรียนการสอนระบบทางไกลเป็นระยะเวลานานมีผลต่อความรู้และการพัฒนาของเด็กในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสซึ่งมีปัญหาด้านความพร้อมในการเรียนทางไกล ทั้งในเรื่องของความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการสื่อสารที่จำเป็นต่อการศึกษาทางไกล และความพร้อมของผู้ปกครองด้านเวลาและความรู้ที่จะช่วยเป็นครูผู้ช่วยสอนบุตรในการเรียนทางไกล เด็กที่มาจากครอบครัวด้อยโอกาสส่วนมากผู้ปกครองจำเป็นจะต้องทำงานและไม่มีเวลาช่วยเป็นครูผู้สอนหรือไม่มีความรู้พอที่จะเป็นครูผู้สอน เช่น ในบางพื้นที่ชายขอบผู้ปกครองไม่มีความรู้ภาษาไทยดีพอเพื่อจะสอนและติดตามเด็กระหว่างการเรียนทางไกล ดังนั้นระบบการเรียนทางไกลที่ไม่สมบูรณ์และครอบคลุมจะส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างเด็กที่มีความพร้อมและเด็กด้อยโอกาสได้

ที่มาข้อมูล

Atteberry, Allison and Andrew McEachin (2019). School's Out: The Role of Summers in Understanding Achievement Disparities. (EdWorkingPaper: 19-82). Retrieved from Annenberg Institute at Brown University: <https://doi.org/10.26300/2mam-bp02> [accessed 10 June, 2020]

Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., and Viruleg, E. (2020). COVID-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime. [McKinsey & Company](https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/covid-19-and-student-). <https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/covid-19-and-student->

[learning-in-the-united-states-the-hurt-could-last-a-lifetime](#) [accessed 21 July, 2020]

Hansen, Benjamin (2011). “School Year Length and Student Performance : Quasi Experimental Evidence” <http://ssrn.com/abstract=2269846> [accessed 10 June, 2020]

Liu, Jing, Monica Lee, and Seth Gershenson. (2020). The Short- and Long-Run Impacts of Secondary School Absences. (EdWorkingPaper: 20-125). Retrieved from Annenberg Institute at Brown University: <https://doi.org/10.26300/xg6s-z169>
<https://edworkingpapers.com/ai19-125>

Sacerdote, Bruce (2012). “When the Saints Go Marching Out: Long-Term Outcomes for Student Evacuees from Hurricanes Katrina and Rita”, *American Economic Journal : Applied Economics*, 4(1), 109-135

Soland, J., Kuhfeld, M., Tarasawa, B., Johnson, A., Ruzek, E. and Liu, J. (2020). The impact of COVID-19 on student achievement and what it may mean for educators. Brown Center Chalkboard

The Reporters (2020). กสศ-ห่วง โควิด .19 ทำเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาหลักหมื่น ไม่รวมปัญหาการเรียนถดถอย ทุโภชนาการ และปัญหาอื่นๆ <https://www.thereporters.co/knowledge/eef-equity-forum/>[accessed 21 July, 2020]
